

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Кафедра акушерства та хірургії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри акушерства та
хірургії

А.Й.Краєвський _____

ПОГОДЖЕНО

Декан ФВМ

О.Л. Нечипоренко _____

РОБОЧА ПРОГРАМА

ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ З КУРСУ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»

212 «Ветеринарна гігієна санітарія і експертиза»

УДК 619:579: 616; 578: 619: 576.89

Методичні вказівки щодо проведення та виконання програми навчальної практики з акушерства та гінекології студентами факультету ветеринарної медицини

Укладачі: Краєвський А.И.. д.в.н., професор, зав кафедри акушерства та хірургії
 Чекай О.М., к.в.н., доценткафедри акушерства та хірургії
 Мусієнко Ю.В.,к.в.н., доценткафедри акушерства та хірургії
 Бондаренко І.В., к.в.н., доценткафедри акушерства та хірургії
 Гребеник Н.П., к.в.н., ст.. викладачкафедри акушерства та хірургії

Рецензенти: Касіч В.Ю доктор ветеринарних наук, професор (Сумський національний аграрний університет);
 Фотін А.І., кандидат ветеринарних наук, доцент (Сумський національний аграрний університет);

Методичні вказівки щодо виконання програми навчальної практики призначені для студентів факультету ветеринарної медицини Сумського національного аграрного університету за спеціальністю 211 - «Ветеринарна медицина»
 212 «Ветеринарна гігієна санітарія і експертиза».

Методичні вказівки розглянуті та рекомендовані до друку навчально - методичною радою факультету ветеринарної медицини (протокол №2 від 12 вересня 2019 р

Відповідальний за випуск - Краєвський А.Й.. д.в.н., професор, зав кафедри акушерства та хірургії

О Сумський національний аграрний університет, 2019р.

1. Загальні положення

1.1. Мета практики. Комплексна, навчально-виробнича практика сприяє набуттю студентами практичних навичок з акушерства, гінекології та біотехніці відтворення тварин. Практика передбачає поєднання теоретичних знань студентів з практичним досвідом організації виробництва, відпрацювання професійних навиків роботи лікаря ветеринарної медицини. Під час навчальної практики студенти відвідують базові господарства СНАУ, що розташовані на території Сумської області, ознайомлюються із звітно-обліковою документацією господарств, роботою підрозділів галузі тваринництва.

В процесі проходження практики студенти вивчають технологію штучного осіменіння тварин різних видів, приймають безпосередню участь у проведенні діагностичних, терапевтичних, профілактичних та організаційних заходів в умовах конкретних господарств стосовно акушерсько-гінекологічної патології, хвороби молочної залози та новонароджених тварин.

Акушерство - формує вміння оцінювати гігієнічні умови утримання та експлуатації тварин, забрудненість кормів та продукції тваринництва, проводити санітарно-гігієнічне обстеження тваринницьких об'єктів, визначати ефективність систем і способів утримання тварин та догляду за ними.

Штучне осіменіння - формує комплекс умінь, пов'язаних з організацією відтворення сільськогосподарських тварин та реалізацією селекційно-генетичних програм. Практика передбачає оволодіння практичними навичками отримання, зберігання та раціонального використання спермопродукції, оцінки її якості, визначення феномену статевого циклу самиць та високої майстерності штучного осіменіння різними методами на рівні програмних вимог набуття робочої професії "Технік штучного осіменіння".

1.2. Організаційні заходи. Практика проводиться згідно з навчальним графіком та робочою навчальною програмою. Навчальний графік розробляється деканатом і затверджується ректором. Робочі навчальні програми розробляються кафедрами відповідно до визначеного виробничими функціями фахівця змісту умінь та затверджуються деканом.

Місце проведення практики визначається наказом ректора. Керівниками практики призначаються викладачі відповідних кафедр, які за своїм фахом можуть забезпечити повне формування визначених програмою умінь та практичних навичок.

Перед початком практики студенти знайомляться з програмою практики, місцем проведення, формами звітності та керівниками. Керівники практики складають індивідуальні щоденні графіки для кожного студента в залежності від можливостей кафедри, виробництва та інших об'єктів досліджень або роботи, проводять інструктаж з техніки безпеки або організовують проведення такого інструктажу на виробництві відповідальними особами. Керівники практики організовують виконання інших, не передбачених програмою, робіт, якщо це необхідно для надання допомоги виробничій сфері та упереджено відповідним наказом або розпорядженням керівників університету.

1.3. Обов'язки студентів. Під час навчально-виробничої практики студенти зобов'язані повністю виконувати програму практики, накази і розпорядження керівників академії за підлеглистю та усні розпорядження керівників практики, якщо вони не суперечать Статуту академії та Положенню про навчальний процес у вищих навчальних закладах. Практиканти виконують чинні у сільськогосподарських та інших підприємствах правила внутрішнього розпорядку. У випадках невиконання студентами програми практики, пропусків з поважних причин, їм як виняток дозволяється відпрацювання практики за індивідуальними графіками, який затверджується деканом.

Студенти, які не виконали програму практики, мали пропуски без поважних причин, не допускаються до наступної екзаменаційної сесії і відраховуються з університету.

1.4. Права студентів. Студент має право на отримання повного методичного та технічного забезпечення для виконання дослідницьких, технічних, інженерних, організаційних, контрольних та інших робіт згідно з програмою та наказів і розпоряджень.

Студенту може бути надана відпустка під час практики, а практика перенесена на інші терміни або за індивідуальним графіком, якщо для цього є відповідні підстави. Відпустка оформляється в деканаті факультету. Студент має право покращити оцінку за практику до початку сесії, виконавши додаткові роботи з набуття відповідних навичок та звітувавши на кафедрі. Студент, який виконав повний обсяг практичної підготовки з

відповідної робочої професії, взяв участь в конкурсних змаганнях, має право на отримання "посвідчення" певної робітничої професії.

Навчально-виробнича практика реалізується за таким навчальним планом:

2. Навчальний план практики

Назва дисципліни практичної підготовки	Тривалість, годин	Форма звітності

3. Зміст практики

Студент під час практики перевіряє свої фахові уміння в практичній діяльності, набуває практичних навичок здійснювати професійну роботу за кваліфікаційним рівнем робітник з таких питань:

3.1. Розведення сільськогосподарських тварин

вести документацію зоотехнічного обліку: журнали осіменіння і відтворення тварин, акти приплодів, журнали вирощування молодняку, облік продуктивності та інше;

оцінювати ріст і розвиток тварин у різні періоди онтогенезу;

визначати тип конституції тварин;

оцінювати екстер'єр тварин візуально, шляхом вимірювання та розраховувати індекси тілобудови;

складати та аналізувати родоводи на тварин;

визначати мінімальні вимоги до добору тварин в племінну групу та вибракування тварин із гурту;

визначати належність тварин до ліній та родин;

визначати типи підбору;

користуватися каталогами та Державними книгами племінних тварин та вміти готувати інформацію для їх складання та видання.

3.2. Штучне осіменіння

проводити оцінку стану пункту штучного осіменіння, умов утримання плідників, манежу та обладнання для отримання спермопродукції;
 робити підготовку обладнання, приладів та пристроїв для отримання та оцінки сперми;
 проводити взяття сперми у плідників різних видів сільськогосподарських тварин з дотриманням техніки безпеки та санітарно-гігієнічних норм;
 проводити органолептичну і мікроскопічну оцінку сперми;
 володіти технікою приготування розріджувачів для сперми та здійснювати короткотермінове і тривале зберігання її;
 визначати феномени статевого циклу у самиць;
 проводити штучне осіменіння самиць різними методами;
 організовувати робочий процес на станціях і пунктах штучного осіменіння тварин, вести документацію обліку і звітності;
 оволодіти навичками отримання, розбавлення, зберігання та оцінки спермопродукції, визначення феномену статевого циклу у самиць та штучного осіменіння в обсязі набуття робочої професії "Технік штучного осіменіння" з дотриманням правил техніки безпеки роботи з тваринами, електроприладами та дотриманням санітарно-гігієнічних норм відтворення тварин.
 оцінювати стан мікроклімату тваринницьких приміщень та визначати їх придатність для утримання тварин

4. Завершення практики

По завершенню практики студенти звітують керівникам на кафедрах про виконаний обсяг практичної роботи, здають щоденники для захисту та беруть участь у конкурсних випробуваннях згідно з затвердженими умовами змагань на кращого "Оператора машинного доїння" та "Техніка штучного осіменіння".
 Керівники практики з окремих дисциплін оцінюють практику студента за чотирьохбальною системою.

Студентам, які виконали певний обсяг практичної підготовки за програмою відповідної робочої професії, присвоюються кваліфікація “Оператор машинного доїння” та “Технік штучного осіменіння” і видається відповідне посвідчення за підписом ректора університету та голови кваліфікаційної комісії, який призначається наказом ректора від відповідної кафедри за фахом підготовки.

Результати обстеження відтворної здатності великої рогатої худоби на віварії СНАУ

Показники відтворної здатності	Виробничі групи тварин					
	Корови старші за 10 років, ж.м. _____ кг лобовий напій	Корови 6-10 років, ж.м. _____ кг	Корови 3-5 років, ж.м. _____ кг	Первістки, ж.м. _____ кг, лобовий напій _____ кг	Нетелі, ж.м. _____ кг	Телиці 12-18 міс., ж.м. _____ кг
Вік статевого дозрівання (міс від народження)						
Тривалість статевого циклу (дів від однієї охоти до наступної)						
Тривалість стадії збудження (дів від першого дня тічки до відбою)						
Прояв та тривалість феномену «тічка» (чи проявляється феномен, скільки дів триває)						
Прояв та тривалість феномену «загальна реакція» (чи проявляється феномен, скільки дів триває)						
Прояв та тривалість феномену «охота» (чи проявляється феномен, скільки триває)						
Метод визначення часу осіменіння (по морфологічним ознакам геніталій; зміні поведінки; бугаєм-пробником; все разом)						
Дата, спосіб та кратність останнього осіменіння (природне, штучне: manoцервікальний; візоцервікальний; ректоцервікальний)						
Яка сперма використовується (активність в балах перед осіменінням, інші характеристики)						

Термін дослідження самки на вагітність (діб від останнього осіменіння, метод дослідження)						
Тривалість вагітності (діб від осіменіння до родів); патологія вагітності (вказати захворювання вагітної самки якщо потрібно)						
Роди (вказати фізіологічні чи патологічні)						
Післяродовий період (тривалість діб; фізіологічний чи патологічний)						
Тривалість сервіс періоду (загальна кількість діб)						
Стан новонародженого (новонароджених): прояв рефлексів дихання; знаходження матері; ссання. В разі загибелі новонародженого вказати діагноз.						
Стан молочної залози після родів (фізіологічний чи вказати патологію)						

Висновок:

Результати обстеження відтворної здатності овець, кіз та коней на віварії СНАУ

Показники відтворної здатності	Виробничі групи тварин				
	Вівцематки основні, ж.м. ____ кг,	Вівцематки ремонт, ж.м. ____ кг	Козо матки ж.м. ____ кг, надій	Кобили спортивні, ж.м. ____ кг	Кобили ваговози, ж.м. ____ кг
Вік статевого дозрівання (міс від народження)					
Тривалість статевого циклу (діб від однієї охоти до наступної)					
Тривалість стадії збудження (діб від першого дня тічки до відбою)					
Прояв та тривалість феномену «тічка» (чи проявляється феномен, скільки діб триває)					
Прояв та тривалість феномену «загальна реакція» (чи проявляється феномен, скільки діб триває)					
Прояв та тривалість феномену «охота» (чи проявляється феномен, скільки триває)					

Метод визначення часу осіменіння (по морфологічним ознакам геніталій; зміні поведінки; самцем-пробником; все разом)					
Дата, спосіб та кратність останнього осіменіння (природне, штучне вказати спосіб)					
Яка сперма використовується (активність в балах перед осіменінням, інші характеристики)					
Термін дослідження самки на вагітність (діб від останнього осіменіння, метод дослідження)					
Тривалість вагітності (діб від осіменіння до родів); патологія вагітності (вказати захворювання вагітної самки якщо потрібно)					
Роди (вказати фізіологічні чи патологічні)					
Післяродовий період (тривалість діб; фізіологічний чи патологічний)					
Тривалість сервіс періоду (загальна кількість діб)					
Стан новонародженого (новонароджених): прояв рефлексів дихання; знаходження матері; ссання. В разі загибелі новонародженого вказати діагноз.					
Стан молочної залози після родів (фізіологічний чи вказати патологію)					

Висновок:

Результати обстеження відтворної здатності свиней на віварії СНАУ

Показники відтворної здатності	Виробничі групи тварин	
	Свиноматки основні, ж.м. кг	Свиноматки перевірювані, ж.м. кг
Вік статевого дозрівання (міс від народження)		
Тривалість статевого циклу (діб від однієї охоти до наступної)		
Тривалість стадії збудження (діб від першого дня тічки до відбою)		
Прояв та тривалість феномену «тічка» (чи проявляється феномен, скільки діб триває)		

Прояв та тривалість феномену «загальна реакція» (чи проявляється феномен, скільки днів триває)		
Прояв та тривалість феномену «охота» (чи проявляється феномен, скільки днів триває)		
Метод визначення часу осіменіння (по морфологічним ознакам геніталій; зміні поведінки; кнуром-пробником; все разом)		
Дата та кратність останнього осіменіння (природне, штучне)		
Яка сперма використовується (активність в балах перед осіменінням, інші характеристики)		
Термін дослідження самки на вагітність (днів від останнього осіменіння, метод дослідження)		
Тривалість вагітності (днів від осіменіння до родів); патологія вагітності (вказати захворювання вагітної самки якщо потрібно)		
Роди (вказати фізіологічні чи патологічні)		
Післяродовий період (тривалість днів; фізіологічний чи патологічний)		
Тривалість сервіс періоду (загальна кількість днів)		
Кількість та стан новонароджених: прояв рефлексів дихання; знаходження матері; ссання. В разі загибелі новонародженого вказати діагноз.		
Стан молочної залози після родів та наявність молозива (фізіологічний чи вказати патологію)		
Прояв материнського інстинкту (в разі відсутності вказати)		

Висновок:

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

1. При огляді корів родильного відділення зоотехнік ферми звернув увагу на тварину, яка не їсть, стріть вигнувши спину, та періодично натужується. З вульви звисає брудний сірий тяж довжиною 20 см. З даних журналу реєстрації отелень, у корови добу тому витягли крупний плід. Про свої спостереження зоотехнік повідомив ветеринарного лікаря. Ваші дії.

2. В акушерську клініку доставили корову з господарства з патологією родів. Із слів супроводжуючого роди почалися добу тому. Проведене в умовах клініки акушерське дослідження показало: плід не перерозвинений, розташований в родових шляхах правильно, має головне передлежання, причому назовні виступають обидві грудні кінцівки та голова. Таз породіллі аномалій не має. У зв'язку з цим була зроблена спроба витягнути плід зусиллями трьох чоловік, однак вона виявилася безрезультатною. Чим пояснити заклинювання плоду в родових шляхах? Що необхідно зробити для уточнення діагнозу та закінчення родів?

3. Зі слів обслуговуючого персоналу, свиноматка 2 години тому народила 10 поросят. Наступного дня, ввечері, у неї поновилася родова діяльність, причому народилося ще 6 поросят. Спробуйте дати пояснення відміченому феномену.

4. На амбулаторний прийом потрапила собака. Зі слів господаря, 62 доби тому вона була пов'язана з кабелем. Напередодні почалися родові перейми та потуги, які супроводжувалися відходом плідних вод, але без виведення плодів. При зовнішньому дослідженні через черевні стінки пальпується збільшена матка. Проведена рентгенографія показала відсутність в ній плодів. Дайте інтерпретацію результатів акушерського дослідження. З чого повинна складатися допомога?

5. Після проведення санітарної обробки корів перед переводом в родовий бокс, доярка помітила у однієї з них запалення вим'я, про що повідомила ветеринарного лікаря ферми. Дії ветеринарного фахівця та їх обґрунтування.

6. На молочній фермі родильне відділення обладнане відкритим гнойовим транспортером, пульт керування якого знаходиться в тамбурі. З приходом нового скотаря на роботу (в минулому механізатора), почастишали випадки вивороту матки у корів-породіль. Спробуйте прослідкувати причинний зв'язок даного ускладнення родового акту з організацією допомоги при родах.

7. Сука народила трьох цуценят. На третю добу вона відмовляється від корму, усамітнюється, неохоче годує цуценят. З вульви витікає слизка буро - червона рідина. Через черевну стінку біля входу в таз, пальпується тверде тіло. На рентгенівському знімку видно розмиті контури тіла продовгуватої консистенції. Ваші дії в даній ситуації та їх обґрунтування.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

1. Первістка отелилася 8 діб тому. Родилося теля масою 38 кг. У зв'язку з великоплідністю, робітники родового відділення надали роділлі допомогу по вилученню плоду.

Корова стоїть згорбившись, озирається назад, дефекація та сечовипускання частіші за норму. Зі статевих органів виділяються лохії коричнево-червоного кольору. При спробі дослідити корову з допомогою гінекологічного дзеркала корова стогне, вигинає спину, присідає або лягає. Назвіть можливі причини відмічених поведінкових реакцій тварини. Що необхідно використати для уточнення діагнозу?

2. Згідно з записом в амбулаторному журналі, корів з діагнозом „післяродовий ендометрит" лікують за наступною схемою: сінестрол (2% масляний розчин) підшкірно в дозі 4.0 мл щоденно; пеніцилін із стрептоміцином по 500 тис. од. внутрішньом'язово (кожні 24 години), масаж матки тривалістю 5-7 хвилин щоденно. Ваша оцінка лікування, яке проводиться. Які б Ви внесли корективи в дану схему?

3. Згідно з записом в амбулаторному журналі, при лікуванні корів хворих на післяродовий ендометрит застосовують емульсію йодвісмутсульфамідувнутрішньоматково. Крім того вводять оксітоцин підшкірно в дозі 30 ОД через кожні 24-48 годин. Дайте оцінку рівню лікувальної роботи при даному захворюванні. Які зміни, на Вашу думку, необхідно внести до даної схеми лікування?

4. При лікуванні корів, хворих на гострий післяродовий ендометрит, в господарстві широко практикують щедротне промивання порожнини матки розчином калію перманганату (1:500), яке супроводжується ректальним масажем для видалення лишків рідини, котрею роблять промивання. Потім вводять фуразолідонові палички (3-5 шт.), та підшкірно ін'єктують розчин іхтіолу. Дайте оцінку прийнятій у господарстві схемі лікування. Ваші пропозиції, спрямовані на підвищення рівня лікувальної роботи.

5. Корова після отелення захворіла на ендометрит. Лікування проводили з використанням засобів, які були в господарстві (йодосол, ваготил). Через 3 тижні після

завершення терапевтичного курсу, ректальним дослідженням виявили: матка утворює собою безформний малорухомий об'єкт кам'янистої консистенції. Болісна реакція відсутня. Визначить наслідок хвороби. Чим він зумовлений?

6. Роди у корови відбулися 12 днів тому. Не відокремлений послід повністю видалити не вдалося. Три дні по тому з'явилися смердючі виділення зі статевих органів, що спонукало ветеринарного фельдшера два рази промивати порожнину матки розчином калію перманганату. Після цього загальний стан пацієнта погіршився.

Ректальне дослідження показало: матка знаходиться в черевній порожнині, по розміру відповідає 4-х місячній вагітності. Стінка рогів товщиною близько 1 см. зашкатує, болюча. Наскільки виправданими були дії фельдшера? Як би діяли Ви?

7. Свиноматка опоросилася 2 дні по тому. Тварині надали допомогу: одне (мертве) порося витягли безпосередньо рукою, яку ввели в родові шляхи.

Свиноматка лежить, майже не реагує на оточуюче середовище, температура тіла 41,5°C, слизові оболонки та кон'юнктиви цианічні. З родових шляхів витікає водяниста червоно-коричневого кольору смердюча рідина. На основі перелічених симптомів поставте діагноз, призначте лікування.

8. Роди у корови відбулися 2 дні тому. Зі слів доярки родового відділення послід не було знайдено. У корови профузний пронос, кал рідкий, грязно-бурого кольору, неприємного (гнилісного) запаху. Температура тіла 40°C, пульс 87 ударів на хвилину, частота дихання 30. Секреція молозива знизилася на половину порівняно з першим днем лактації. Поставте діагноз, призначте лікування.

9. Вас викликали пізно вночі на молочну ферму для надання невідкладної допомоги. Корова отелилася вранці. О 8 годині вечора в неї помітили виворіт матки. Тривалі спроби обслуговуючого персоналу вправити матку не мали успіху через те, що тварина сильно тужиться. Корова лежить в стійлі, матка звисає в гнойовий жолоб. На ній помітні численні садни та синці. Викрийте причину неефективної допомоги. Ваші дії для порятунку породіллі.

1. Обраховуючи масовий характер захворювання корів родового відділення на післяродовий ендометрит, ветеринарний фахівець вирішив усім тваринам на 3-4 день після родів вводити внутрішньоматково по 1 таблетці екзутера з профілактичною метою. Ваша оцінка даного ветеринарного засобу.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

1. Під час проведення акушерської диспансеризації у корови, яка отелилася 10 днів тому, було виявлено: лохії слизового характеру, з домішками пластівців сірувато-жовтого кольору, шийка матки має 6.5 см у діаметрі, пружна, щільна. Роги матки розпрямлені на 2 см зміщені в черевну порожнину, за розмірами відповідають 1.5 місячній вагітності. Дайте висновок про перебіг післяродового періоду та можливість виписки тварини з родового відділення.

2. Під час проведення акушерської диспансеризації у корови, яка отелилася 2 тижні тому, було виявлено наступне: в піхві накопичення лохій світло-коричневого кольору, щільної консистенції. Цервікальний канал відкритий на 1 см. Шийка матки має близько 7 см у діаметрі, слабо пружна, роги матки за розмірами відповідають 2 місячній вагітності, їх початки знаходяться в тазовій порожнині. Визначить ступінь завершеності післяродової інволюції матки. Чи необхідне втручання лікаря?

3. У корови на 28-й день після родів наступила стадія збудження статевого циклу. При ректальному масажі статевих органів виділився товстий тяг слизу з включенням

мутних прожилок світло-шоколадного кольору. Ваша думка з приводу доцільності проведення штучного осіменіння.

4. У лютому - березні близько 60% корів, які отелилися, захворіло на гострий післяродовий ендометрит, причому курсове лікування носить досить затяжний характер. Що необхідно зробити для встановлення причини масового захворювання та підвищення ефективності лікувальної роботи?

5. На молочній фермі практикують безвигульне утримання корів. При цих умовах 30% з них після родів хворіють на субінволюцію матки. Ваші рекомендації щодо застосування медикаментозних засобів з метою профілактики нових випадків захворювання.

6. На молочній фермі з метою нормалізації перебігу післяродового періоду застосовують методику підшкірних ін'єкцій молозива першого та другого удою. Дайте всебічну оцінку даного методу фармакологічної профілактики післяродових ускладнень. Як уникнути негативних наслідків при його застосуванні?

7. Вагінальне та ректальне дослідження корови на 30-й день після отелення показали: канал шийки матки злегка відкритий, крізь нього виділяється в невеликій кількості водянистий, мутний, жовтуватого кольору слиз. Роги матки розпрямлені, скоротність слабка. В лівому яєчнику пальпується жовте тіло. Зробіть висновки стосовно стану органів статеві системи корови. Яка ймовірність запліднення тварини через 2 місяці після отелення?

8. Корова отелилася дві доби тому. Тварина лежить з підігнутими під себе кінцівками, погано реагує на зовнішні подразнення, жуйка відсутня. Сльозотеча із внутрішніх кутів очей. Скорочення рубця слабкі та рідкі. Температура тіла 37.1 °C. Поставте діагноз, призначте лікування.

9. Корова належить робітнику агрофірми. Зі слів власника стало відомо, що роди почалися напередодні вранці. Після прорізування кінцівок та голови, подальше просування плоду припинилося. Це спонукало зібрати сусідів та загальними зусиллями вилучити плід.

Корова лежить на животі із широко розведеними в сторони тазовими кінцівками, не намагаючись підвестися. При пальпації в ділянці дна тазу відмічаються набряклість тканин, крепітація. Встановіть діагноз. В чому складалася помилка при рододопомозі? Ваші рекомендації відносно подальшого використання тварини.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

1. На молочній фермі за жовтень-листопад уміст жиру в молоці знизився з 3,7 до 3,3%. При аналізі раціонів з'ясувалося, що в цей період була зроблена еквівалентна заміна зеленої маси кукурудзи і бобових трав на кормовий буряк, добова дача якого складає близько 25 кг на тварину. Концентрати згодують із розрахунку 225 гр. на літр надоєного молока. Змін розпорядку дня й технології машинного доїння не відмічалось.

Назвіть найбільш імовірні причини низької жирності молока й шляхи доведення її до базисної.

2. На молочному комплексі при аналізі лактаційних кривих по череді звертає на себе увага те, що в 45% корів скорочена лактація (6 місяців), у зв'язку з чим тривалість сухостійного періоду складає 3 місяці і більше. У технологію комплексу закладено безприв'язно-боксове утримання корів і доїння в залі на установці "Ялинка". Спробуйте пояснити причини самозапуску в значної частини корів.

3.3 метою більш раціонального використання концентратів для дійної череди організували підготовку їх до згодовування шляхом запарювання й роздачі в рідкому вигляді. Ваша позиція по даному питанню.

4.У зв'язку з доведенням норми обслуговування до 50 корів на доярку вони укладаються в нормативний час. Щоб скоротити тривалість циклу доїння, деякі з них перейшли на прискорений режим роботи доїльних апаратів (110-120 пульсацій на хвилину). Чи вплине це на фізіологічний механізм секреції молока і молоковіддачі та розмір добового удою?

5.Господарство намічає переробити тритактні доїльні агрегати, що знаходяться в експлуатації, "Волга" на двотактний режим роботи.

Як це позначиться на продуктивності праці операторів машинного доїння, добових удоях і захворюваності корів маститом?

6.При зоотехнічній оцінці вимені в 6% корів виявлений нерівномірний розвиток передніх і задніх часток (козяче вим'я), у 1% - аномалії дійок; 0,5% - наявність більш чотирьох функціональних часток. Ваші рекомендації у відношенні подальшої експлуатації цих тварин.

7.У череді корів з настанням літньої жари різко почастишали випадки клінічно вираженого маститу, котрий протікає переважно по типу серозно-фібринозного або геморагічного. Череду випасають у балці; в обід вона знаходиться біля ставка.

Назвіть найбільш ймовірні причини спалаху "літнього" маститу?

8.Корова захворіла на клінічно виражений мастит у середині лактації. Після проведеного курсу лікування антибіотиками, в неї відбулася повна ліквідація патологічного вогнища, однак наступила агалактія всіх чотирьох часток вимені.

Назвіть причини агалакції. Який прогноз у відношенні відновлення секреторної функції молочної залози?

9.За дояркою закріплено 35 корів, середній добовий удій складає 10 кг. Ветлікар, користуючись мастидіновим тестом, у 10 з них знайшов субклінічний мастит і провів лікування мастісаном А з 4-денним курсом. Шість корів видужало, виліковано 10 молочних часток з 15. Розрахуйте економічну ефективність проведеного ветеринарного заходу, враховуючи те, що більшість корів знаходиться в середині лактації.

10.В стаді корова-рекордистка на другому місяці лактації занедужала на серозний мастит, що незабаром перейшов у серозно-фібринозний. Призначено інтенсивну терапію препаратами, що містять антибіотики, однак замість очікуваного поліпшення відзначається загострення патологічного процесу. Чим пояснити парадоксальний ефект проведеного лікування? Що варто зробити для збереження життя і продуктивності тварини?

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

1.Узимку при поверненні первісток з родильного відділення, доярки відзначають у частини з них набряклість дійок, наявність на шкірі в ділянці верхівок бурих скоринок із зоною гіперемії навколо; болючість дійок помірна. Доярки думають, що причиною було обмороження дійок. А яка Ваша думка, якщо врахувати, що корів родильного відділення на прогулянку не випускають?

2. З метою більш раннього виявлення в лактуючих корів субклінічного маститу, було рекомендовано починати їх обстеження з 3-5-го дня після отелення, одним зі швидких діагностичних тестів. Спробуйте науково - обґрунтувати дану рекомендацію.

3. При клінічному обстеженні корів групи сухостою в 15% випадків виявили неоднаковий характер секрету, який вилучили з різних часток вимені в однієї тварини: по консистенції від водянистого до густого (подібно бджолиному медові), по кольору - від сірого або сірувато-білого до шафранового. Чим пояснити цю розбіжність?

4. Ветеринарний спеціаліст, що обслуговує молочну ферму, має у своєму розпорядженні широкий вибір антибіотиків для проведення лікувальної роботи при клінічних формах маститу. Яким з них Ви віддали би перевагу і чому? Які способи застосування антибіотиків кращі при даній патології; чи залежить їх вибір від виду, ваги і перебігу маститу?

5. У результаті проведеного обстеження дійного стада виявили 15 корів, хворих підгострим і хронічним гнійно-катаральним маститом. Виробнича обстановка вимагає поставити цих тварин на інтенсивне лікування, щоб попередити втрату ними господарської цінності.

Конкретизуйте мету і задачі такого лікування, здійснить вибір лікарських засобів.

6. Студент-практикант напередодні увечері увів внутрішньомастіцид п'яти коровам з діагнозом "субклінічний мастит". Під час обіднього доїння доярка знайшла в перших цівках молока цих тварин згустки казеїну, в зв'язку з чим звернулася до головного ветлікаря господарства за роз'ясненнями. Що могло обумовити перехід субклінічного маститу в клінічно виражений? Що варто зробити для того, щоб попередити його подальший розвиток?

7. Ветлікар, що обслуговує молочну ферму, проводить лікування корів хворих гострим серозним, фібринозним та геморагічним маститами за схемою; масаж вимені, новокаїн внутрішньоаортально разом з 10%-ним розчином норсульфазолу через день, окситоцин під шкіру в дозі 25 -30 ІЕ щодня (3 доби підряд), камфорна олія шляхом втирання в шкіру вимені після кожного доїння.

У чому Ви бачите переваги і недоліки такого лікування?

8. На фермі господарства чотири місяці назад осіменили гурт племінних телиць чорно-рябої породи. Щоб краще підготувати їх до лактації, вирішили провести стимуляцію розвитку молочної залози. Якими прийомами можна цього досягти? Як підготувати первісток до машинного доїння?

9. Для молочної ферми виділено на І квартал 20 т комбікормів. Як використати його найбільш раціонально, виходячи з задачі максимального роздою корів?

Ю. На 8-у добу після отелення в корови з'явилися ознаки післяродового гнійно-катарального ендометриту, а на 10-у добу встановили серозний мастит. Назвіть можливі причини виникнення маститу.

Укладачі: Краєвський А.И., д.в.н., професор
Чекай О.М. к.вет.н., доцент,
Мусієнко Ю.В. к.вет.н., доцент,
Бондаренко І.В. к.вет.н., доцент,
Гребеник Н.П. к.вет.н., ст. викладач

Редакційно - видавничий відділ Сумського національного аграрного університету, м.
Суми, вул. Г. Кондратьєва 160.

Підписано до друку _____ 2019 р. Формат А5. TimesNewRoman
Тираж: _____ примірників Замовлень _____ Ум. друк. арк.